International Journal of Turkish Educational Studies,
2023, 11 (21), 427-457
https://doi.org/10.46778/goputeb.1218911

ISSN: 2148-2314

Investigation of Academic Procrastination Behavior of University Students Based on Various Variables

Serpil Umuzdaş[a] Ayşenur Üstün[b] Hamza Üstün[c] Mehmet Serkan Umuzdaş[d]

[a] *Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa University, State Conservatory, Tokat, Türkiye, sumuzdas@hotmail.com*

[b] *Phd Student., Tokat Gaziosmanpaşa University, State Conservatory, Tokat, Türkiye, ayshenurustun@gmail.com*

[c] *Assoc. Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education, Tokat, Türkiye, ustunhamza@gmail.com*

[d] *Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa University, State Conservatory, Tokat, Türkiye, sumuzdas@yahoo.com*

ABSTRACT

In the twenty-first century, researchers continue to investigate procrastination behavior with curiosity. The study of procrastination gains a new dimension due to changing parameters, including time perception, life uncertainties, psychological disorders, evolving conditions, emerging opportunities, and advancing technology. Although procrastination can be observed at all ages and under all conditions, it is a common behavior among university students who are undergoing a significant transition to adulthood. This study aims to investigate whether academic procrastination in university students varies based on different variables. In the study, a descriptive survey was conducted with quantitative data. The procrastination behavior tendencies of 267 university students enrolled in the central faculties of a state university in Turkey were examined. The Academic Procrastination Scale and information form including demographic questions prepared by the researchers were used as data collection tools. Since the data had normal distribution according to the Kolmogorov-Smirnov test, the independent groups' t-test and ANOVA were used to determine whether there was a difference in the procrastination scores of the students based on factors and total scores according to the variables. Findings showed that the procrastination tendencies of the students differed in terms of gender, faculty, department, duration of telephone use and telephone use purposes, interest in the department, and perceptions of competence in the field. How students utilize procrastination behavior is crucial when planning activities. Parameters should be handled in accordance with age. In newer studies, causal and longitudinal studies can be conducted by incorporating various variables into the research. Development or intervention programs can be executed with repetitive studies.

Article Type
Research

Article Background
Received:
14.12.2022
Accepted:
18.07.2023

Keywords
University Students, Academic Procrastination, Interest, Efficacy, Telephone Use

To cite this article: Umuzdaş, S., Üstün, A., Üstün, H. & Umuzdaş, M. S. (2023). Investigation of academic procrastination behavior of university students based on various variables. *International Journal of Turkish Educational Sciences, 11* (21), 427-457.

Corresponding Author: Serpil Umuzdaş, e-mail: sumuzdas@hotmail.com

Introduction

In the life cycle, individuals often perform repetitive tasks. These tasks are sometimes postponed by not being done at the specified time. Procrastination can also be described as postponing, delaying, putting off until later, and neglecting. Individuals may exhibit such behaviors once or several times throughout their lives, with or without planning. Knaus (1998) states that individuals generally tend to procrastinate, but some may procrastinate relatively more, and most accept that they exhibit procrastination behavior. Similarly, in Uzun Özer's (2010) research, it is pointed out that procrastination behavior can become a habit.

Procrastination might be a negative behavior when it is used as an excuse for individual-induced delay (Balkıs & Duru, 2010; Ferrari & Tice, 2000) and a positive behavior when it is used as a motivating factor on the way to success due to time pressure (Chu & Choi, 2005; König & Kleninmann, 2004; Sigall et al., 2000). The consequences of procrastination are significant when questioning functionality. For example, procrastination may lead to adverse health consequences (Tice & Baumeister, 1997) due to the high-stress level it creates in individuals. Gülebağlan (2003) emphasizes that procrastination behavior is perceived relatively differently. In the first case, behaviors that are postponed and left for a later time may be perceived as laziness or irresponsibility. The expression "neglecting" in Knaus's (1998) definition of procrastination suggests that procrastination may be a kind of irresponsible behavior. Because the view in the source draws attention to neglecting a prioritized task and leaving it for later. Opinions about procrastination behavior may vary depending on the reasons and perspective of the behavior. Gülebağlan (2003), mentions thata behavior that is procrastination for some may not be procrastination for others. Based on this discussion, whether procrastination behavior is functional or not is questioned.

In the literature, it is seen that procrastination is analyzed in terms of its field of occurrence. Procrastination is analyzed as general and academic procrastination (Çakıcı, 2003) and with asimilar distinction as chronic and situational procrastination (Specter & Ferrari, 2000). General or chronic procrastination refers to a general tendency that dominates the individual's life and that this behavior is constantly present. In contrast, with situational or academic procrastination, inferences can be made about the procrastination tendency in some situations, such as academic tasks. An individual may have a general tendency towards procrastination behavior. General and academic procrastination may be observed together or may occur only during the performance of academic tasks for various reasons. Procrastination behavior is a frequently encountered situation especially for university students (O'Brien, 2002; Uzun Özer, 2010). This is because the academic tasks expected of students during education and students' aspirations may not coincide.

Academic procrastination refers to postponing tasks such as preparing reports or homework, studying for exams, and academic tasks disrupted by absenteeism (Solomon & Rothblum, 1984). It is clear that this type of procrastination is the deliberate postponement of learning tasks, leading to negative consequences such as anxiety, low performance or a sense of failure (Steel & Ferrari, 2013). It has been observed even decades ago (Ellis & Knaus, 1977; Potts, 1987) that many students exhibit procrastination behavior. Milgram and Tenne (2000) state that this may be a personality trait or a behavioral predisposition to procrastination. In this case, procrastination behavior can be read as a desire to avoid doing tasks and making decisions. Hence, procrastination is related to decisions or tasks left for later, but the reasons may differ. For example, if there is a lack of information about the decision that needs to be made or if there is a perception that the competence regarding

the task is low, the individual is likely to procrastinate.

According to behavioral theorist (Lamba, 1999), procrastination is a short-term undesirable situation and a learned behavior that provides pleasure. This suggests that procrastination is used as a kind of coping strategy. This avoidance behavior can be seen in general or in certain areas of an individual's life. According to this theory (Briody, 1980), how much students are interested in the field they are studying and how competent they feel in it can affect their academic behavior. It is reported that low interest and perception of competence may cause students to show procrastination behavior. Procrastination may take the form of spending time with gadgets such as tablets and phones. According to Turkish Statistical Institute (TUIK, 2022), the internet usage rate of individuals in the 16-74 age group reached 85% in 2022, up from 82.6% in the previous year. It has been reported that as the addiction to social media use increases, procrastination behavior also increases (Akbaş Coşar & Gedik, 2021). Hence the students who spend time on social media at the level of addiction can postpone their tasks. According to the results of the survey conducted by the Pew Research Centre (2015) in a multinational sample such as the United States of America regarding the prevalence of use, especially among university students, it was revealed that almost half of smartphone owners believe that they cannot live without their smartphones. Almost all young adults of university age reported using a smartphone at least once during the study period due to a lack of engaging activities. The literature cited in this study indicates that university students do not view learning as exciting. Instead, smartphones are regarded as a device that fosters procrastination, a behavior resulting from a lack of interest.

In the present study, variables selected based on behavioral theory were used in addition to the demographic characteristics that define students. Trying to understand the issue of academic procrastination behavior, which also concerns the disciplines of economics and medicine in terms of its causes and consequences, can help to ensure that students lead healthy and productive life within the system. This study and similar reports can be used in the educational process. While researchers usually include students in their fields (AkbaşCoşar & Gedik, 2021; Balkıs, 2007; Balkıs & Duru, 2010; Ekşi & Dilmaç, 2010; Gök & Tufan, 2009; Kandemir, 2016), this study invited students from many faculties with different characteristics**.**

In this study, we aim to investigate whether there are differences in procrastination behaviors among university students based on various factors. The sub-problems are as follows.

1. What is the level of academic procrastination behavior in students?
2. Is there a significant difference between students' gender, faculty, field, grade level,duration of phone use, purpose of phone use, level of competence perception, interest in the field and academic procrastination behaviors?

Method

This research is a survey model study that examines students' academic procrastination behavior with quantitative data according to various variables. In the survey model, the situation is determined by collecting information from the mass and dealing with the sample's distribution of individuals (Fraenkel & Wallen, 2006).

Participants

The study was conducted with 267 voluntary undergraduate students out of 6844 students enrolled in the university where the research was conducted. The participants were from the State Conservatory, Faculty of Dentistry, Faculty of Education, Faculty of Arts and Sciences and Faculty of Sports Sciences. These students are studying at various departments at the undergraduate level. The relevant information and distribution are given in detail in the finding's tables.

Data Collection Tool

In the study, The Academic Procrastination Scale (Çakıcı, 2003) was used. This is a five-point Likert scale with 19 items. It encompasses two dimensions: procrastination and regular study habits. Cronbach Alpha reliability coefficient for the whole academic procrastination scale is .92. In addition, the Cronbach Alpha coefficient for the first factor of the scale was calculated as .89 and .84 for the second factor.

In addition to this, a demographic information form was used to collect information about the student's gender, faculty, field, grade level, proficiency level, interest in the field, duration of phone use, and purposes of phone use.

Data Collection

In the data collection phase, the form containing the scale was shared in the WhatsApp groupsof the students with the help of the academic staff that the authors had access to through their communication networks. With these forms, informed consent and data were collected by informing about the research.

Ethical Permission

With the permission of the Tokat Gaziosmanpaşa University Ethics Committee dated 17/06/2022 and numbered 168854, ethical permission was obtained with the notification that "it is to notify that the research study has been decided to be ethically appropriate" and the research was completed in accordance with the content within the scope of the specified permission.

Analyzing the Data

SPSS 26.0 package program was used for the analysis of the data. Kolmogorov-Smirnov normality test was used to understand whether the scores obtained from the scale showed normal distribution for the whole scale and two factors. As a result of the results obtained, the results of the distribution of the data throughout the scale were obtained (KS .082). The findings regarding the normality values of the variables throughout the scale are shown in Table 1.

Table 1

Normality Test

		Kolmogorov-Smirnov		
		Statistic	Sd.	p
Gender	Woman	.058	159	.200
	Male	.092	108	.024
Alana Interest	Low	.244	5	.200
	Centre	.059	76	.200
	High	.060	186	.200

CompetenceLevel	Less	.217	12	.125
	Centre	.053	126	.200
	Very much	.064	90	.200
	Full	.119	39	.175
Diary Telephone Duration	Less	.078	76	.200
	Centre	.058	111	.200
	Very much	.110	80	.019
TelephoneUsage Purpose	Homework-Project	.169	9	.200
	Social media	.042	159	.200
	Communication	.109	99	.006

After the normality tests, results below the significance value were found in some variables. The kurtosis and skewness values of these variables were analyzed. The distribution meets the normality assumption as the skewness and kurtosis values are between +-1.00. From this perspective, the values for the related fields of gender, competence level, daily phone usagetime and purpose of phone usage among the variables were analyzed. As a result of the measurements of the range of skewness and kurtosis ratios, gender (female -.478/.112, male .081/.012), competence level (less -.093/.014), daily phone usage time (less -.517/.197) and purpose of phone use (communication -.254/-.744) results were obtained. It was determined that the data exhibited a normal distribution and therefore parametric tests were applied. In order to determine whether there is a difference between the mean procrastination scores of the students, t-test was used in the gender variable and One-Way Analysis of Variance tests were used in other variables.

Findings

In this section, the findings related to the differences in university students' academic procrastination levels according to their gender, faculty, field of study (department), grade level, competence in the field, interest in the field and phone usage are presented.

Findings Related to the Level of Academic Procrastination Among Students

Table 2

Academic Procrastination Behavior Level

n	Average	Median	Std. Deviation	Variance	Minimum	Maximum
267	3.44	3.42	.661	.437	1.45	4.93

The first research question investigated is related to the level of procrastination behavior of the students. The average procrastination score of the students found by dividing the total score obtained from the scale by the number of items is 3.44. The lowest procrastination score of the participants is 1.45 and the highest procrastination score is 4.93. Table 2 shows that the procrastination behaviors of university students exist at various levels.

Findings Related to the Difference Between Students' Academic Procrastination Scores and Various Variables

Procrastination Tendencies of Students According to Gender

As displayed in the 3, there is a significant difference between the academic procrastination behavior

levels of female and male students participating in the study (t: 2.53, p<0.05). As the averages of the academic procrastination behavior levels of female (x̄: 3.53) and male (x̄:3.32) students are examined, it is seen that the mean procrastination behavior scores of femalestudents are higher than those of male students.

Table 3

Procrastination by Gender

	Gender	n	x̄	sd	t	p
Factor 1	Woman	159	3.55	.783	1.33	.183
	Male	108	3.42	.735		
Factor 2	Woman	159	3.50	.691	3.38	.001
	Male	108	3.21	.661		
Total	Woman	159	3.53	.660	2.53	.012
	Male	108	3.32	.645		

Procrastination Tendencies of Students According to the Faculty of Study

Procrastination behavior scores of students based on their faculties are shown in Table 4. The lowest procrastination score among the faculties is in the Faculty of Dentistrystudents (x̄: 2.92) and the highest score is in the State Conservatory students (x̄: 3.68).

Table 4

Postponement by Faculty

Faculty		Factor 1.		Factor 2		Total	
	n	x̄	ss	x̄	ss	x̄	ss
Dentistry	29	3.03	.79	2.83	.62	2.92	.66
Education	64	3.45	.76	3.49	.61	3.47	.59
Science and Letters	88	3.66	.76	3.49	.77	3.58	.70
Sport Sciences	60	3.45	.66	3.28	.54	3.36	.51
State Conservatoire	26	3.74	.72	3.62	.65	3.68	.63

The groups between which the score differences were found are given in Table 5. There are statistically significant differences between the procrastination behavior levels of the students participating in the study according to the types of faculties they study (F: 4.91, p<.05). It is seen that there is a difference between the students studying at the Faculty of Dentistry (x̄: 2.92), Education (x̄: 3.47), Science and Literature (x̄: 3.58), Sports Sciences (x̄: 3.36) and State Conservatory (x̄: 3.68). Based on these findings, it can be said that the procrastination behavior scores of the students studying at the Faculty of Dentistry are lower than the otherfaculties.

Table 5

Faculty Differences Between Groups

		Sum of squares	Sd.	Mean squares	*F*	*p*
Factor1	Between groups	10.86	4	2.72	4.91	.001
	In-group	145.10	262	.554		
	Total	155.99	266			
Factor2	Between groups	12.79	4	3.20	7.29	.000
	In-group	114.91	262	.439		
	Total	127.71	266			
Total	Between groups	11.31	4	2.82	7.06	.000
	In-group	104.96	262	.401		
	Total	116.28	266			

Procrastination Tendencies of Students According to the Department (History, Dentistry,etc.)

Procrastination behavior scores of the students according to their departments are shown inTable 6. It is seen that the lowest procrastination score among the departments is in the Department of Dentistry ($\bar{x}$: 2.92) and the highest score is in the students of the Department of Turkish Language and Literature ($\bar{x}$: 3.68).

Table 6

Postponement by Department

Section		Factor 1.		Factor 2		Total	
	n	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss
History	59	3.57	.81	3.35	.78	3.46	.73
Turkish Language and Literature	29	3.86	.62	3.78	.67	3.82	.59
Dentistry	29	3.02	.79	2.83	.62	2.92	.66
Classroom Teaching	38	3.5	.77	3.48	.65	3.49	.60
Coaching Education	21	3.46	.63	3.25	.53	3.36	.49
Music Education	26	3.39	.76	3.51	.55	3.45	.59
Turkish Music	26	3.74	.72	3.62	.65	3.68	.63
Physical Education and Sport	39	3.44	.68	3.3	.55	3.37	.54

The differences between the procrastination behavior scores of the students according to their departments are shown in Table 7. It shows that there is a statistically significant difference between the procrastination behavior levels according to the departments (F: 5.01,p<.05). There is a significant difference between the students of the Department of Dentistry ($\bar{x}$: 3.02) and the students of the Department of History ($\bar{x}$: 3.57), Turkish Language and Literature ($\bar{x}$: 3.86) and Turkish Music ($\bar{x}$: 3.74), and in the second factor,there is a significant difference between the students of the Department of Classroom Teaching($\bar{x}$: 3.48), Music Education ($\bar{x}$: 3.51) and Turkish Music ($\bar{x}$: 3.68). On the overall scale, there is a significant difference between the students of the Department of Dentistry ($\bar{x}$: 2.92) and all other departments except the students of the Department of Coaching ($\bar{x}$: 3.36).

Table 7

Section Differences Between Groups

		Sum of squares	Sd.	Mean squares	*F*	*p*
Factor1	Betweengroups	12.73	7	1.81	3.28	.002
	In-group	143.256	259	.553		
	Total	155.99	266			
Factor2	Betweengroups	16.47	7	2.35	5.48	.000
	In-group	111.242	259	.430		
	Total	127.71	266			
Total	Betweengroups	13.88	7	1.98	5.01	.000
	In-group	102.39	259	.395		
	Total	116.28	266			

Procrastination Tendencies of Students According to Class Level

Procrastination behavior scores of students according to their grade levels are shown in Table 8. It is seen that the lowest procrastination score among the grade levels is in the 1st year undergraduate students (x̄: 3.25) and the highest score is in the 3rd year undergraduate students (x̄: 3.51). There is no differentiation in the procrastination behavior levels of the students. In other words, there is no change in the academic procrastination behaviors of students according to their grade levels.

Table 8

Procrastination According to Class Level

Class		Factor 1		Factor 2		Total	
	n	x̄	ss	x̄	ss	x̄	ss
1	27	3.26	.98	3.23	.78	3.25	.83
2	35	3.55	.71	3.36	.73	3.46	.67
3	96	3.61	.72	3.41	.67	3.51	.63
4	109	3.45	.74	3.41	.67	3.43	.63

Students' Procrastination Tendencies According to Phone Usage Periods

The procrastination behavior scores of the participants according to their phone usage time are shown in Table 9. It shows that the lowest procrastination score is found in students who use their phones for 6 hours or more (x̄: 3.28) and the highest score is found in students who use their phones for 0-3 hours (x̄: 3.62).

Table 9

Telephone Usage Time and Postponement

Duration		Factor 1		Factor 2		Total	
	n	x̄	ss	x̄	ss	x̄	ss
0-3 hours	76	3.68	.75	3.56	.72	3.62	.69
3-6 hours	111	3.53	.71	3.35	.67	3.44	.62
6 hours and over	80	3.29	.80	3.27	.65	3.28	.64

Information on the groups between which scores differ is shown in Table 10. It shows a statistically significant difference between the phone usage time of the students participating in the study and their academic procrastination behavior levels (F: 5.36, $p<0.05$). When the differences between the groups were examined, a differencewas found in the procrastination scores of 0-3 hours of use (x̄:

3.62) and 6 hours and over (x̄: 3.28) in the factors and the scale.

Table 10

Duration of Telephone Usage Differences Between Groups

		Sum of squares	sd.	Mean squares	*F*	*p*
Factor1	Betweengroups	6.24	2	3.12	5.501	.005
	In-group	149.751	264	.567		
	Total	155.99	266			
Factor2	Betweengroups	3.56	2	1.78	3.79	.024
	In-group	124.147	264	.470		
	Total	127.71	266			
Total	Betweengroups	4.54	2	2.27	5.36	.005
	In-group	111.739	264	.423		
	Total	116.28	266			

Procrastination Tendencies of Students According to Purposes of Phone Use

Procrastination behavior scores of the students according to their phone usage purposes areshown in Table 11. Among the purposes of use, the lowest procrastination score was found instudents who used phones for social media (x̄: 3.25) and the highest score was found in students who used phones for communication (x̄: 3.62). Information on which groups the scoredifferences are between is shown in Table 12.

Table 11

Telephone Usage Purpose and Postponement

Objective		Factor 1		Factor 2		Total	
	n	x̄	ss	x̄	ss	x̄	ss
Homework-Project-Training	9	3.63	.59	3.71	.80	3.67	.61
Social media	159	3.3	.77	3.21	.66	3.25	.65
Communication	99	3.81	.65	3.64	.63	3.72	.57

According to Table 12, there is a statistically significant difference between the phone usage purposes of the students participating in the research and their academic procrastination behavior levels (F: 18, $p<0.05$). When the differences between the groups are examined, thereis a difference in the procrastination scores of the students who use their phones for social media purposes (x̄: 3.25) and the students who use their phones for communication purposes(x̄: 3.72).

Table 12

Purpose of Phone Usage Differences Between Groups

		Sum of squares	Sd.	Mean squares	*F*	*p*
Factor1	Betweengroups	16.24	2	8.12	15.34	.000
	In-group	139.747	264	.529		
	Total	155.99	266			
Factor2	Betweengroups	12.07	2	6.03	13.78	.000
	In-group	115.643	264	.438		
	Total	127.71	266			
Total	Betweengroups	13.96	2	6.98	18	.000
	In-group	102.323	264	.388		
	Total	116.28	266			

Procrastination Tendencies of Students According to Their Efficacy Perceptions

As seen in Table 13, the low scores (x̄: 2.55) of the students who consider themselves less self-sufficient in the scores of university students' efficacy levels and procrastination behaviors draw attention. It is understood that the highest value (x̄: 3.66) is the score of the students whoconsider themselves fully competent.

Table 13

Qualification and Deferral

Competence		Factor 1		Factor 2		Total	
	n	x̄	ss	x̄	ss	x̄	ss
Less	12	2.61	.79	2.5	.64	2.55	.69
Centre	126	3.48	.74	3.31	.63	3.4	.61
Very much	90	3.55	.72	3.52	.65	3.53	.61
Full	39	3.73	.72	3.58	.75	3.66	.68

Information on the groups between which the score differences were realized is shown in Table 14. It shows a statistically significant difference between the student's competence levels participating in the study and their academic procrastination behaviors (F: 10.372, p<0.05). When the differences between the groups were analyzed, it was found thatthere was a difference in procrastination scores between students with low efficacy levels (x̄: 2.55) and students with other efficacy levels.

Table 14

Competence Differences Between Groups

		Sum of squares	Sd.	Mean squares	*F*	*p*
Factor1	Betweengroups	11.8		3.93	7.177	.000
	In-group	144.187	263	.548		
	Total	155.99	266			
Factor2	Betweengroups	13.25	3	4.41	10.154	.000
	In-group	114.460	263	.435		
	Total	127.71	266			
Total	Betweengroups	12.3	3	4.1	10.372	.000
	In-group	103.981	263	.395		
	Total	116.28	266			

Procrastination Tendencies of Students According to Their Level of Interest in the Field of Study

Table 15 shows the procrastination behavior scores of the students according to their interestlevels in the field of study. Among the interest levels, the lowest procrastination score was found in students with low-interest levels (x̄: 2.78) and the highest score was found in studentswith high-interest levels (x̄: 3.59).

Table 15

Level of Interest in the Field and Procrastination

Level of Interest		Factor 1		Factor 2		Total	
	n	x̄	ss	x̄	ss	x̄	ss
Low	5	3.15	.79	2.42	.40	2.78	.55
Centre	76	3.18	.81	3.05	.70	3.12	.67
High	186	3.64	.70	3.55	.62	3.59	.59

Information on the groups between which scores differ is shown in Table 16. There is a statistically significant difference between the interest levels of the students participating in the study and their academic procrastination behaviors (F: 18.696, p<0,05). When the differences between the groups were analyzed, it wasfound that there was a difference in procrastination scores between students with high interestlevels and students with other interest levels in the factors and scale.

Table 16

Interest in the Field Differences Between Groups

		Some of squares	Sd.	Mean squares	*F*	*p*
Factor1	Betweengroups	11.945	2	5.97	10.946	.000
	In-group	144.046	264	.546		
	Total	155.99	266			
Factor2	Betweengroups	17.88	2	8.94	21.488	.000
	In-group	109.837	264	.416		
	Total	127.71	266			
Total	Betweengroups	14.427	2	7.21	18.696	.000
	In-group	101.856	264	.386		
	Total	116.28	266			

Discussion and Conclusion

The averages of the scores obtained from the scale used in the research show that the procrastination tendencies of the students in the study are at a level that can be graded from medium to high. In the present study conducted with university students, it was aimed to evaluate the procrastination behaviors of the participants together with many other characteristics. Gender, faculty, the field of study (department), class level, telephone use, competence in the field, and interest in the field were included because of their relationship with procrastination behavior.

The present study's findings show that female students are more likely to engage in procrastination behavior. A similar study (Washington, 2004) indicates that femalesprocrastinate more than males. It is understood that different findings may emerge specific to the participant in the analyzed studies. The research indicates a notable difference in study habits between male and female students, with female participants displaying a tendency to postpone academic activities more frequently than males due to less regular study patterns. Among the previousstudies on academic procrastination conducted with students; some studies examining genderand procrastination behavior have found that males are more prone to procrastination (Aktaş, 2021; Balkıs et al., 2006; Gök & Tufan, 2009; Doğan et al., 2017). On the other hand, some studies found that gender is not a variable directly related to procrastination behavior (Dikmen, 2021; Effert & Ferrari, 1989). There may also be a gender-related perception difference regarding the characteristics related to procrastination. Similarly, Akbay and Gizir (2011) reported that the most vital variable predicting academic procrastination behavior of male students was academic self-efficacy belief, that males made relatively more optimistic markings on scales related to self-efficacy, and that this may also be the case in situations such as procrastination.

As a further result of the study, it was observed that the tendency of students to procrastinate differed

according to the faculty in which they were studying. The study participants were fromfive different units: Dentistry, Faculty of Sports Sciences, Faculty of Education, Faculty of Science and Letters, and State Conservatory. Here, it is seen that the procrastination tendenciesof Dentistry students are lower than in all other units. In other words, the unit with the lowest procrastination tendency at Gaziosmanpaşa University, where the study was conducted, is the Faculty of Dentistry. It can be thought that the unit requires regular study discipline relatively more because it is an application-oriented faculty. However, when the findings of the same study are analyzed, similar low levels are not observed in the scores of the State Conservatory, which is also practice-oriented. Dikmen (2021) found that health-related educational institutions do not tend to procrastinate as much as other departments. In addition to obtaining findings consistent with the health literature, it is not an expected result that Conservatory students tend to procrastinate. Because, as an applied discipline, art education requires regular study habits (Şeker & Saygı, 2013). In this case, the fact that the profession of dentistry is a more vital field than art and the student's awareness and perceptionof this may be explanatory.

In this study, it is understood that students show procrastination behavior at varying rates according to their grade levels, but this difference is not significant. According to the mean value, it is seen that procrastination behavior gradually increases in the first three levels of the undergraduate degree. At the same time, this tendency decreases in the fourth-year students. A similarfinding regarding the decrease in procrastination tendency with the approach of the transition to the profession is also found in the study of Gök and Tufan (2009). Studies (Cao, 2012; Doğanet al., 2017), in which a significant difference was found between grade level and procrastination behavior, also showed that procrastination behavior increases as the gradelevel increases. Cao (2012) reported that students try to make career-oriented plans as they approach graduation. This situation can be explained by the expectations about the target approaching the profession.

In this study conducted with university students, it was understood that procrastination behaviors differ according to the duration of daily phone usage. It shows that students' phone usage times are not in the same direction as their procrastination levels. This findingsuggests that the phone is not an avoidance behavior tool. The phone's purpose is crucial for a broad view of this situation. Students use the phone for social media and tasks such as communicating or doing homework/research. Studies investigating the direction and cause of the relationship between academic procrastination and problematic mobile phone use are essential. Studies examining mediating variables can explain the relationships between mobile phone use and task completion. For example, Li et al. (2020), who investigated the relationship between smartphone use and academic procrastination with the mediating role of self-efficacy and found a positive correlation, stated that if individuals believe that they are competent in a field or task, they can complete the task without showing a tendency to procrastinate. The frequency of phone use by such individuals does not seem to be at a level that can interfere with their tasks. In this case, the literature makes it necessary for procrastination behavior researchers to deal with the self-efficacy variable. In the current study, which examined the procrastination levels of students, it was found that procrastination behavior differed according to the variables of self-efficacy and interest in the field. Although it is not a correlational finding, it is seen that procrastination tendency is also low in students with low self-efficacy perception. It is understood from the mean scores of the students with relatively high self-efficacy perception levels that they tend to procrastinate. In general, in the literature (Klassen et al., 2008; Wu & Fan, 2017), a negative correlation exists between self-efficacy and procrastination behavior. Although students with high self-efficacy resist working for a long

time (Akçay et al., 2021) and this situation can positively affectstudents who feel sufficient in terms of study habits, the opposite can also be seen. In relation to the finding of the current study, it can be thought that students who think they are insufficient in their field of study tend to study regularly and on time, probably to eliminate this situation. In contrast, students who feel competent tend to postpone theiracademic tasks. Behaviorist theory explains the tendency to procrastinate with the phenomenon of motive. Accordingly, students may tend to procrastinate unless there are motivating forces such as being interested in the task or a gain/gain to be obtained at the end of the task, a sense of success. In other words, the individual may choose to do tasks in a field in which he/she is interested and confident instead of the task he/she postpones (Briody, 1980). In this case, procrastination behavior can be seen as an activity to reduce pain or to be in a good mood for a while (Sirois & Pychyl, 2013). The university students where the research was conducted are interested in the field they are studying above the medium level. However, students with high procrastination scores are also interested in the field. It can be thought that having interest, which can provide motivation, does not motivate the participant students to study.

As a result of the findings of this study, it is clear that women have a stronger tendency to procrastinate than men and the students of the Faculty of Dentistry, which is related to health sciences, have a relatively low procrastination tendency. In contrast, the students of the Conservatory, which is related to the arts, have higher procrastination scores. Differences related to class level were not significant. Students who have a high level of interest and perception of competence in thefield they are studying also tend to procrastinate. When the significant difference between theprocrastination scores of the students and their phone usage is examined, it suggests that phone usage is not a problematic behavior in the direction of procrastination for this study.

When the current study and previous studies are considered as a whole, it is seen that studentsmay experience procrastination behavior in different forms and levels in their academic life. Procrastination behavior, which is described as a behavioral disorder (Ferrari, 1991; as cited in Gürültü, 2016), is a tendency that is generally not preferred. So much so that over 95% of procrastinators want to reduce it (O'Brien, 2002). Because this behavior has been reportedto cause "serious academic failures and significant problems in relationships" (Sweitzer, 1999),stress (Tice & Baumeister, 1997) and anxiety (Aydoğan, 2008; Ekşi & Dilmaç, 2010). In contrastto these findings, it has been stated that procrastination, even if it is sometimes short-term (Tice & Baumeister, 1997), may also have positive results in terms of motivating others to work (Chu & Choi, 2005; König & Kleninmann, 2004; Sigall et al., 2000). The issue of accordingto which parameters the procrastination behaviors of the students studying in different departments of the university where the study was conducted differ may provide ideas that may be functional for current and future research. The fact that the field was the institution where the researchers worked provided a relatively accessible research area. In addition to this advantage, the number of volunteer participants in the study and the regionalism factor limited the generalizability of the findings. Due to some findings incompatible with the literature, new causal studies are planned and proposed. In new studies, causal and longitudinal studies can be conducted by adding different variables.

How students utilize procrastination behavior is crucial when organizing activities. As mentioned in the study, it may be necessary to rethink the parameters by age. Development or intervention programs can be put into practice by conducting studiesrepeatedly.

Ethics Committee Approval: Tokat Gaziosmanpaşa University Social Sciences Research Ethics Committee Permission dated 17.06.2022, 09 session, decision numbered 09.08.

Author Contributions: The design of the research was provided by the 1st (40%) and 2nd (30%) authors in the introduction, method, findings, discussion, and conclusion parts. The 3rd (15%) and 4th (15%) authors contributed to the collection of data and the explanation of statistical information.

Conflict of Interest: The authors declare that there is no potential conflict of interest.

Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi,
2023, 11 (21), 427-457
https://doi.org/10.46778/goputeb.1218911

ISSN: 2148-2314

Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Serpil Umuzdaş[a] Ayşenur Üstün[b] Hamza Üstün[c] Mehmet Serkan Umuzdaş[d]

[a] *Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Tokat, Türkiye, sumuzdas@hotmail.com*

[b] *Doktora Öğrencisi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Tokat, Türkiye, ayshenurustun@gmail.com*

[c] *Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tokat, Türkiye, ustunhamza@gmail.com*

[d] *Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Tokat, Türkiye, sumuzdas@yahoo.com*

ÖZET

Yirmi birinci yüzyılda araştırmacılar, erteleme davranışını araştırmaya merakla devam etmektedir. Davranışla ilgili olduğu düşünülen parametrelerin zaman içinde değişim ve dönüşüm göstermesi, yaşadığımız çağdaki; zaman algısı, yaşamdaki belirsizlikler, artan psikolojik rahatsızlıklar, değişen koşullar, yeni olanaklar, gelişen teknoloji gibi olgular "erteleme" çalışmalarına yeni bir boyut kazandırmaktadır. Erteleme, her yaşta ve koşulda görülebilse dahi yaşamın belirgin yetişkinlik dönemini yaşamakta olan üniversite öğrencilerinde en sık karşılaşılan davranışlardan biridir. Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, nicel verilerle betimsel tarama yapılmıştır. Türkiye'de bulunan bir devlet üniversitesindeki merkez fakültelere kayıtlı 267 üniversite öğrencisinin erteleme davranışı eğilimleri incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak, Akademik Erteleme Ölçeği ve araştırmacıların hazırladığı demografik sorular içeren bilgi formu kullanılmıştır. Fark testlerinden önce Kolmogorov Smirnov testi ile verilerin normal dağılım sağladığı anlaşılmış, parametrik testlerin kullanımına karar verilmiştir. Öğrencilerin erteleme puanlarında değişkenlere göre faktör bazında ve toplam puanda farklılık olup olmadığı bağımsız gruplar t testi ve Anova ile anlaşılmıştır. Araştırma sonucunda; öğrencilerin erteleme eğilimlerinin cinsiyet, fakülte, bölüm, telefon kullanma süreleri ve telefon kullanma amaçları, bölüme ilgi, alanda yeterlik algılarına göre farklılık ve orta düzeyde etki büyüklüğü gözlenmiştir. Erteleme davranışının öğrencilerce nasıl kullanıldığı, etkinliklerin planlanmasında önemli görülmektedir. Parametreleri çağa uygun olarak ele almak gerekir. Yeni çalışmalarda farklı değişkenler eklenerek nedensel ve boylamsal araştırmalar yürütülebilir. Çalışmalar tekrarlı biçimde yapılmasıyla geliştirme ya da müdahale programları uygulamaya konulabilir.

MAKALE BİLGİSİ

Makale Türü
Araştırma

Makale Geçmişi
Gönderim tarihi:
14.12.2022
Kabul tarihi:
18.07.2023

Anahtar Kelimeler
Üniversite Öğrencileri, Akademik Erteleme, İlgi, Yeterlik, Telefon Kullanımı

Atıf Bilgisi: Umuzdaş, S., Üstün, A., Üstün, H. & Umuzdaş, M. S. (2023). Üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 11* (21), 427-457.

Sorumlu yazar: Serpil Umuzdaş, e-posta: sumuzdas@hotmail.com

Giriş

Yaşam döngüsü içinde bireyler, çoğunlukla tekrarlı görevler yerine getirirler. Bu görevler bazen belirlenmiş olan zamanda yapılmayarak ertelenir. Erteleme; öteleme, geciktirme, sonraya bırakma, ihmal etme ifadeleri ile de betimlenebilmektedir. Bireyler, bu tür davranışları yaşamları boyunca bir veya birkaç kez planlayarak ya da planlamayarak gösterilebilmektedir. Knaus (1998), bireylerin genelinin erteleme eğiliminde olabildiğini ancak kimilerinin görece daha fazla erteleyebildiğini, bireylerin büyük çoğunluğunun, erteleme davranışı sergilediğini kabul ettiğini belirtir. Uzun Özer (2010)'in araştırmasında da benzer şekilde, erteleme davranışının alışkanlığa dönüşebildiğine dikkat çekilmektedir.

Erteleme, birey kaynaklı gecikme için bahane olarak kullanıldığında olumsuz (Balkıs ve Duru, 2010; Ferrari ve Tice, 2000), zaman baskısından dolayı başarıya giden yolda motive edici bir unsur olarak kullanıldığında olumlu (Chu ve Choi, 2005; König ve Kleninmann, 2004; Sigall ve diğerleri, 2000) bir davranış olabilir. Ertelemenin doğuracağı sonuçlar, işlevsellik sorgulamasında oldukça önemlidir. Örneğin; erteleme davranışı, bireylerde yarattığı yüksek düzeyde stres nedeniyle sağlık durumunda olumsuz sonuçlar (Tice ve Baumeister, 1997) doğurabilmektedir. Gülebağlan (2003), erteleme davranışının göreceli olarak farklı algılandığını vurgular. Birinci durumda; ertelenen, daha ileri bir zamana bırakılıp ötelenen davranışlar, tembellik veya sorumsuzluk olarak algılanabilir. Knaus (1998)'un erteleme tanımındaki "ihmal etmek" ifadesi; ertelemenin, bir tür sorumsuzluk davranışı olabildiğini düşündürür. Çünkü kaynaktaki görüş, önceliği olan bir işi ihmal ederek sonraya bırakmaya dikkat çeker. Erteleme davranışı hakkındaki görüşler, davranışın gerekçelerine ve bakış açısına bağlı olarak değişebilmektedir. Gülebağlan (2003), kimilerine göre erteleme olan bir davranışın başkalarına göre erteleme olmayabileceğinden bahseder. Bu tartışmanın temelinde erteleme davranışının işlevli olup olmadığı sorgulanmaktadır.

Literatürde ertelemenin, görülme sahası bakımından kesimlenerek incelendiği görülmektedir. Erteleme; genel ve akademik erteleme (Çakıcı, 2003) olarak ve benzer bir ayrımla kronik ve durumsal erteleme (Specter ve Ferrari, 2000) olarak incelenir. Genel ya da kronik ifadesiyle; erteleme davranışının bireyin yaşamına hâkim olan genel bir eğilim olduğu ve bu davranışın sürekli olarak varlığı düşünülürken, durumsal veya akademik erteleme ifadeleri ile akademi görevleri gibi bazı durumlarda görülen erteleme eğilimine dair çıkarımlar sağlanabilir. Bireyin erteleme davranışına genel bir eğilimi olabilir. Genel ve akademik erteleme eğilimi birlikte gözlenebilir ya da çeşitli nedenlerle sadece akademik görevleri gerçekleştirme sırasında ortaya çıkabilir. Özellikle üniversite öğrencileri için erteleme davranışı sıklıkla karşılaşılan bir durumdur (O'Brien, 2002; Uzun Özer, 2010). Çünkü öğrenim süresince öğrencilerden beklenen akademik görevler ile öğrencinin arzuları ortak olmayabilir.

Akademik erteleme; rapor veya ödev hazırlama, sınava çalışma gibi işleri erteleme, derslere devamsızlık yapmayla aksatılan akademik görevleri içerir (Solomon ve Rothblum, 1984). Bu erteleme türünün, eğitim görevlerini kasıtlı olarak geciktirmeyi içerdiği, kaygı, düşük performans veya başarısızlık duygusu gibi olumsuz sonuçlara yol açtığı (Steel ve Ferrari, 2013) anlaşılmaktadır. Öğrencilerin büyük oranda erteleme davranışını gösterdikleri bundan on yıllar öncesinde (Ellis ve Knaus, 1977; Potts, 1987) bile görülmektedir. Milgram ve Tenne (2000) bu durumun kişilik özelliği veya davranışsal olarak geciktirmeye yatkınlık ta olabileceğini belirtir. Bu durumda erteleme davranışı, görevleri yapmaktan ve karar vermekten uzaklaşma isteği olarak okunabilir. Anlaşıldığı üzere erteleme sonraya bırakılan kararlar veya görevlerle ilgilidir ancak gerekçeleri farklı

olabilmektedir. Örneğin alınması gereken kararla ilgili bilgi eksikliği varsa ya da görevle ilgili yeterlik düzeyinin düşük olduğu algısı hakimse bireyin erteleme eğilimi göstermesi olasıdır. Davranış kuramcılarına göre (Lamba, 1999) erteleme; istenmeyen bir durumdan kısa süreli kaçış ile haz sağlayan öğrenilmiş bir davranışa yönelmesidir. Bu durum ertelemenin, bir tür başa çıkma stratejisi olarak kullanıldığını düşündürmektedir. Bu kaçınma davranışı bireyin yaşamının genelinde ya da belli alanlarında görülebilir. Bu kurama göre (Briody, 1980); öğrencilerin öğrenim görmekte oldukları alana ne kadar ilgi duydukları ve kendilerini alanda ne kadar yeterli hissettikleri, akademik davranışlarını etkileyebilir. Burada, düşük ilgi ve yeterlik algısının öğrencinin erteleme davranışı göstermesine neden olabildiği bildirilmektedir. Erteleme eylemi; tablet ve telefon gibi araçlarla vakit geçirmek biçiminde olabilir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2022), 16-74 yaş grubundaki bireylerin bir önceki yıl %82,6 olan internet kullanım oranının 2022 yılında %85'e ulaştığını belirtmektedir. Sosyal medya kullanımıyla ilgili bağımlılık arttıkça erteleme davranışının da arttığı bildirilmiştir (Akbaş Coşar ve Gedik, 2021). Buradan; sosyal medyada bağımlılık düzeyinde vakit geçiren öğrencilerin görevlerini erteleyebildikleri anlaşılmaktadır. Özellikle üniversite öğrencilerinde kullanım yaygınlığıyla ilgili, Pew Araştırma Merkezi'nin (2015) Amerika Birleşik Devletleri gibi çok uluslu bir örneklemde yürüttüğü anketin sonuçlarına göre; akıllı telefon sahiplerinin neredeyse yarısının akıllı telefonları olmadan yaşayamayacaklarına inandıkları ortaya çıkmıştır. Üniversite çağında olan genç yetişkinlerin tamamına yakını, ilgi duyacağı bir aktiviteye yönelemediğinden öğrenme süresi boyunca en az bir kez akıllı telefon kullandığını beyan etmiştir. Literatürdeki bu araştırmada verilen beyanatlar, üniversite öğrencilerinin öğrenme işini ilgi çekici bulmadıklarını düşündürmektedir. Burada; akıllı telefonlar, ilgi duymama gibi bazı nedenlerle eğilim gösterilen erteleme davranışına yönelmede bir aracı olarak görülmektedir.

Mevcut araştırmada, öğrencileri tanımlayan demografik özelliklerin yanı sıra davranışçı kuram temelinden seçilen değişkenler kullanılmıştır. Nedenleri ve sonuçları bakımından ekonomi ve tıp disiplinlerini de ilgilendiren akademik erteleme davranışı meselesini anlamaya çalışmak, sistem içinde öğrencinin sağlıklı ve verimli bir hayat sürdürmesini sağlayamaya yardımcı olabilir. Böylece bu ve benzer raporlar eğitim sürecinde işe koşulabilir. Araştırmacılar, genellikle (Akbaş Coşar ve Gedik, 2021; Balkıs, 2007; Balkıs ve Duru, 2010; Ekşi ve Dilmaç, 2010; Gök ve Tufan, 2009; Kandemir, 2016) kendi alanlarındaki öğrencileri kapsama dahil ederken, bu çalışma ile birbirinden farklı özellikteki birçok fakültenin öğrencisi çalışmaya davet edilmiştir.

Mevcut çalışma; üniversite öğrencilerinin erteleme davranışlarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Alt problemler aşağıdadır.

1. Öğrencilerde akademik erteleme davranışı ne düzeydedir?
2. Öğrencilerin cinsiyet, fakülte, alan, sınıf düzeyi, telefon kullanım süresi, telefon kullanım amacı, yeterlik algı düzeyi, alana ilgi ile akademik erteleme davranışları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem

Bu araştırma; öğrencilerin akademik erteleme davranışını çeşitli değişkenlere göre nicel verilerle inceleyen tarama modeliyle yapılan bir çalışmadır. Tarama modelinde genellikle, örneklemdeki bireylerin dağılımı ile ilgilenerek kitleden bilgi toplanarak durum tespiti yapılır (Fraenkel ve Wallen,

2006).

Katılımcılar

Çalışma; araştırmanın yapıldığı üniversiteye kayıtlı olan 6844 öğrenciden gönüllü 267 lisans öğrencisi ile yürütülmüştür. Katılımcılar; Devlet Konservatuvarı, Diş Hekimliği Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi ve Spor Bilimleri Fakültesi'ndedir. Bu öğrenciler lisans düzeyinde çeşitli bölümlerde öğrenim görmektedir. İlgili bilgi ve dağılım, ayrıntılı olarak bulgu tablolarında verilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada Akademik Erteleme Ölçeği (Çakıcı, 2003) kullanılmıştır. Bu ölçek; beşli likert tipinde olup, 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçek erteleme ve düzenli ders çalışma alışkanlığı olmak üzere iki faktörden oluşmaktadır. Akademik erteleme ölçeğinin bütünü için Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .92'dir. Ayrıca ölçeğe ait birinci faktör için Cronbach Alpha katsayısı .89; ikinci faktör için ise .84 olarak hesaplanmıştır.

Ayrıca, öğrencilerin cinsiyet, fakülte, alan, sınıf düzeyi, yeterlik düzeyi, alana ilgi, telefon kullanım süresi, telefon kullanım amaçlarına dair bilgilerini içeren demografik bilgi formu kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanma aşamasında, ölçeğin bulunduğu form; yazarların bireysel iletişim ağları ile erişim sağladıkları akademik personeller yoluyla, öğrencilerin whatsapp gruplarında paylaşılmıştır. Bu formlar ile bilgilendirilmiş onam, araştırma hakkında bilgilendirme yapılarak veriler toplanmıştır.

Etik İzin

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Etik Kurulunun 17/06/2022 tarih ve 168854 sayılı izni ile "Araştırma çalışmasının etik açıdan uygun olduğuna dair karar" bildirimi ile etik izin alınmış ve araştırma tamamlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizi ve çözümlenmesi için SPSS 26.0 paket programından yararlanılmıştır. Ölçekten alınan puanların ölçeğin tamamı ve iki faktörü için normal dağılım gösterip göstermediğini anlamak amacıyla Kolmogorov-Smirnov normallik testinden yararlanılmıştır. Elde edinilen sonuçlar neticesinde ölçek genelinde verilerin dağılım sonuçlarına ulaşılmıştır (KS .082). Değişkenlerin ölçek genelinde normallik değerlerine ilişkin bulgular Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1

Normallik testi

		Kolmogorov-Smirnov		
		Statistic	sd.	p
Cinsiyet	Kadın	.058	159	.200
	Erkek	.092	108	.024
Alana	Düşük	.244	5	.200
İlgi	Orta	.059	76	.200
	Yüksek	.060	186	.200
Yeterlik	Az	.217	12	.125
Düzeyi	Orta	.053	126	.200
	Çok	.064	90	.200
	Tam	.119	39	.175
Günlük	Az	.078	76	.200
Telefon	Orta	.058	111	.200
Süresi	Çok	.110	80	.019
Telefon	Ödev-Proje	.169	9	.200
Kullanım	Sosyal medya	.042	159	.200
Amacı	Haberleşme	.109	99	.006

Yapılan normallik testlerinin ardından bazı değişkenlerde anlamlılık değerinin altında sonuçlara ulaşılmıştır. Bu değişkenlerin basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin +-1.00 değerleri arasında olmasıyla dağılım, normallik varsayımını karşılamaktadır. Buradan hareket ile, değişkenler arasında yer alan cinsiyet, yeterlik düzeyi, günlük telefon kullanım süresi ve telefon kullanım amacının ilgili alanlarına yönelik değerler incelenmiştir. Gerçekleşen çarpıklık ve basıklık oranlarının aralığı ölçümleri sonucunda, cinsiyet (kadın -.478/.112, erkek .081/.012), yeterlik düzeyi (az -.093/.014), günlük telefon kullanım süresi (az -.517/.197) ve telefon kullanım amacı (haberleşme -.254/-.744) sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlar neticesinde verilerin normal dağılım gösterdiği ve çalışmaya parametrik testler ile devam edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin erteleme puanlarının ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığına yönelik olarak cinsiyet değişkeninde t-testi diğer değişkenlerde Tek Yönlü Varyans Analizi testleri kullanılmıştır. Anlamlı bulunan değerler, Cohen ve Eta değerleriyle etki büyüklüğü hesaplanarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerinin; cinsiyet, fakülte, öğrenim görülen alan(bölüm), sınıf düzeyi, alanda yeterlik, alana ilgi ve telefon kullanımı ile ilgili özelliklerine göre farklılıklarına ilişkin bulgular verilmiştir.

Öğrencilerde Akademik Erteleme Düzeyi ile İlgili Bulgular

Tablo 2

Akademik Erteleme Davranışı Düzeyi

n	Ortalama	Medyan	Std. Sapma	Varyans	Minimum	Maksimum
267	3.44	3.42	.661	.437	1.45	4.93

Araştırmanın amacına yönelik olarak belirlenen ilk araştırma sorusu, öğrencilerin erteleme davranışı düzeyi ile ilgilidir. Ölçekten alınan toplam puanın madde sayısına bölümü ile bulunan öğrenci ortalama erteleme puanı 3.44'tür. Katılımcıların en düşük erteleme puanı 1.45, en yüksek erteleme puanı 4.93'tür. Tablo 2'de; üniversite öğrencilerinin erteleme davranışlarının çeşitli düzeylerde var olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin Çeşitli Değişkenler ve Akademik Erteleme Puanları Arasındaki Fark ile İlgili Bulgular

Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Erteleme Eğilimleri

Tablo 3'e göre araştırmaya katılan kadın ve erkek öğrencilerin akademik erteleme davranışları düzeyleri arasında toplamda anlamlı bir farklılaşma vardır (t: 2.53, p<0,05). Kadın ($\bar{x}$: 3.53) ve erkek ($\bar{x}$: 3.32) öğrencilerin akademik erteleme davranış düzeylerine ilişkin ortalamalar incelendiğinde, kadın öğrencilerin erteleme davranış puan ortalamalarının erkek öğrencilerin puanlarından yüksek olduğu görülmektedir. Etki büyüklüğü orta düzey (d= 0,428) olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3

Cinsiyete Göre Erteleme

	Cinsiyet	N	Ortalama	ss	t	P
Faktör	Kadın	159	3.55	.783	1.33	.183
1	Erkek	108	3.42	.735		
Faktör	Kadın	159	3.50	.691	3.38	.001
2	Erkek	108	3.21	.661		
Toplam	Kadın	159	3.53	.660	2.53	.012
	Erkek	108	3.32	.645		

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Fakülteye Göre Erteleme Eğilimleri

Öğrencilerin fakültelerine göre erteleme davranış puanları Tablo 4'te gösterilmektedir. Fakülteler arasında en düşük erteleme puanın Diş Hekimliği Fakültesi öğrencilerinde ($\bar{x}$: 2.92), en yüksek puanın ise Devlet Konservatuarı ($\bar{x}$: 3.68) öğrencilerinde olduğu görülmektedir.

Tablo 4

Fakülteye Göre Erteleme

Fakülte		1. Faktör		2. Faktör		Toplam	
	n	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss
Diş Hekimliği	29	3.03	.79	2.83	.62	2.92	.66
Eğitim	64	3.45	.76	3.49	.61	3.47	.59
Fen Edebiyat	88	3.66	.76	3.49	.77	3.58	.70
Spor Bilimleri	60	3.45	.66	3.28	.54	3.36	.51
Devlet Konservatuvarı	26	3.74	.72	3.62	.65	3.68	.63

Puan farklılıklarının hangi gruplar arasında olduğu Tablo 5'te verilmiştir. Tablo 5'te görüldüğü üzere, araştırmaya katılan öğrencilerin erteleme davranış gösterme düzeylerinin öğrenim

gördükleri fakülte türlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır (F: 4.91, p<.05). Diş Hekimliği fakültesinde ($\bar{x}$: 2.92) öğrenim gören öğrencilerin, Eğitim ($\bar{x}$: 3.47), Fen Edebiyat ($\bar{x}$:3.58), Spor Bilimleri ($\bar{x}$: 3.36) ve Devlet Konservatuvarındaki ($\bar{x}$: 3.68) öğrenciler arasında farklılaşmanın olduğu görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle Diş Hekimliği fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin, diğer fakültelere göre erteleme davranış puanlarının daha düşük olduğu söylenebilir. Eta değeri (η2) .06 oranında bulunmuş olup, orta derecede etki büyüklüğünden bahsetmek mümkündür.

Tablo 5

Fakülte Gruplar Arası Farklar

		Kareler toplamı	sd.	Kareler ortalaması	*F*	*p*
Faktör 1	Gruplar arası	10.86	4	2.72	4.91	.001
	Grup içi	145.10	262	.554		
	Toplam	155.99	266			
Faktör 2	Gruplar arası	12.79	4	3.20	7.29	.000
	Grup içi	114.91	262	.439		
	Toplam	127.71	266			
Toplam	Gruplar arası	11.31	4	2.82	7.06	.000
	Grup içi	104.96	262	.401		
	Toplam	116.28	266			

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölüme(Tarih, Diş Hekimliği vb.) Göre Erteleme Eğilimleri

Öğrencilerin bölümlerine göre erteleme davranış puanları Tablo 6'da gösterilmektedir. Bölümler arasında en düşük erteleme puanın Diş Hekimliği bölümü öğrencilerinde ($\bar{x}$: 2.92), en yüksek puanın ise Türk Dili ve Edebiyatı bölümü ($\bar{x}$: 3.68) öğrencilerinde olduğu görülmektedir. Etki büyüklüğü hesaplandığında eta değeri (η2) .08 oranında olduğu görülmektedir. Eta kare sınır değerleri göz önüne alındığında orta derecede etki büyüklüğü olduğu söylenebilir.

Tablo 6

Bölüme Göre Erteleme

Bölüm		1. Faktör		2. Faktör		Toplam	
	n	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss
Tarih	59	3.57	.81	3.35	.78	3.46	.73
Türk Dili ve Edebiyatı	29	3.86	.62	3.78	.67	3.82	.59
Diş Hekimliği	29	3.02	.79	2.83	.62	2.92	.66
Sınıf Öğretmenliği	38	3.5	.77	3.48	.65	3.49	.60
Antrenörlük Eğitimi	21	3.46	.63	3.25	.53	3.36	.49
Müzik Öğretmenliği	26	3.39	.76	3.51	.55	3.45	.59
Türk Müziği	26	3.74	.72	3.62	.65	3.68	.63
Beden Eğitimi ve Spor	39	3.44	.68	3.3	.55	3.37	.54

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüme göre erteleme davranış puanları arasındaki farklılıklar Tablo 7'de gösterilmektedir. Tablo 7'ye bakıldığında; bölümlere göre erteleme davranış düzeylerine bakıldığında gruplar arasında istatistiksel anlamlı farklılaşmanın olduğu görülmektedir (F: 5.01, p<.05). Birinci faktörde Diş Hekimliği bölümü ($\bar{x}$: 3.02) öğrencilerinin, Tarih ($\bar{x}$: 3.57), Türk Dili ve Edebiyatı ($\bar{x}$: 3.86) ve Türk Müziği ($\bar{x}$: 3.74) bölümü öğrencileri ile, ikinci faktörde ise Sınıf Öğretmenliği (3.48), Müzik Öğretmenliği ($\bar{x}$: 3.51) ve Türk Müziği ($\bar{x}$: 3.68) bölümü öğrencileri arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Ölçek genelinde bakıldığında ise, Diş Hekimliği bölümü öğrencileri ($\bar{x}$: 2.92), Antrenörlük ($\bar{x}$: 3.36) bölümü öğrencileri dışında kalan diğer tüm

bölümler ile anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır. Etki büyüklüğü hesaplandığında eta değeri (η2) .11 oranında olduğu görülmektedir. Eta kare sınır değerleri göz önüne alındığında orta derecede etki büyüklüğü olduğu söylenebilir.

Tablo 7

Bölüm Gruplar Arası Farklar

		Kareler toplamı	Sd.	Kareler ortalaması	*F*	*p*
Faktör 1	Gruplar arası	12.73	7	1.81	3.28	.002
	Grup içi	143.256	259	.553		
	Toplam	155.99	266			
Faktör 2	Gruplar arası	16.47	7	2.35	5.48	.000
	Grup içi	111.242	259	.430		
	Toplam	127.71	266			
Toplam	Gruplar arası	13.88	7	1.98	5.01	.000
	Grup içi	102.39	259	.395		
	Toplam	116.28	266			

Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Erteleme Eğilimleri

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre erteleme davranış puanları Tablo 8'de gösterilmektedir. Sınıf seviyeleri arasında en düşük erteleme puanın lisans 1. sınıf öğrencilerinde ($\bar{x}$: 3.25), en yüksek puanın ise lisans 3. sınıf ($\bar{x}$: 3.51) öğrencilerinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin erteleme davranış düzeylerinde farklılaşma bulunmamaktadır. Bir başka deyişle, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre akademik erteleme davranışlarında bir değişiklik görülmemiştir.

Tablo 8

Sınıf Düzeyine Göre Erteleme

Sınıf		1. Faktör		2. Faktör		Toplam	
	n	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss
Lisans 1	27	3.26	.98	3.23	.78	3.25	.83
Lisans 2	35	3.55	.71	3.36	.73	3.46	.67
Lisans 3	96	3.61	.72	3.41	.67	3.51	.63
Lisans 4	109	3.45	.74	3.41	.67	3.43	.63

Öğrencilerin Telefon Kullanım Sürelerine Göre Erteleme Eğilimleri

Katılımcıların telefon kullanım sürelerine göre erteleme davranış puanları Tablo 9'da gösterilmektedir. Tablo 9'da en düşük erteleme puanın 6 saat ve üstü telefon kullanan öğrencilerin ($\bar{x}$: 3.28), en yüksek puanın ise 0-3 saat ($\bar{x}$: 3.62) aralığında telefon kullanan öğrencilerde olduğu görülmektedir.

Tablo 9

Telefon Kullanım Süresi ve Erteleme

Süre		1. Faktör		2. Faktör		Toplam	
	n	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss
0-3 saat	76	3.68	.75	3.56	.72	3.62	.69
3-6 saat	111	3.53	.71	3.35	.67	3.44	.62
6 saat ve üstü	80	3.29	.80	3.27	.65	3.28	.64

Puan farklılıklarının hangi gruplar arasında olduğuna ilişkin bilgiler Tablo 10'da gösterilmektedir. Tablo 10'da görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğrencilerin telefon kullanım süreleri ile akademik

erteleme davranışları düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır (F: 5.36, p<0,05). Gruplar arasındaki farklılıklara bakıldığında, faktörlerde ve ölçek genelinde 0-3 saat kullanım süresi ($\bar{x}$: 3.62) ile 6 saat ve üstü ($\bar{x}$: 3.28) kullanıma ait olan erteleme puanlarında fark tespit edilmiştir. Etki büyüklüğü hesaplandığında eta değerinin (η2) .04 oranında olduğu görülmüştür. Eta kare sınır değerleri göz önüne alındığında orta derecede bir etkiden söz etmek mümkündür.

Tablo 10

Telefon Kullanım Süresi Gruplar Arası Farklar

		Kareler toplamı	sd.	Kareler ortalaması	*F*	*p*
Faktör 1	Gruplar arası	6.24	2	3.12	5.501	.005
	Grup içi	149.751	264	.567		
	Toplam	155.99	266			
Faktör 2	Gruplar arası	3.56	2	1.78	3.79	.024
	Grup içi	124.147	264	.470		
	Toplam	127.71	266			
Toplam	Gruplar arası	4.54	2	2.27	5.36	.005
	Grup içi	111.739	264	.423		
	Toplam	116.28	266			

Öğrencilerin Telefon Kullanım Amaçlarına Göre Erteleme Eğilimleri

Öğrencilerin telefon kullanım amaçlarına göre erteleme davranış puanları Tablo 11'de gösterilmektedir. Kullanım amaçlarının arasında en düşük erteleme puanın sosyal medya amacıyla telefon kullanan öğrencilerin ($\bar{x}$: 3.25), en yüksek puanın ise haberleşme ($\bar{x}$: 3.62) amacı ile telefon kullanan öğrencilerde olduğu görülmektedir. Puan farklılıklarının hangi gruplar arasında olduğuna ilişkin bilgiler Tablo 12'de gösterilmektedir.

Tablo 11

Telefon Kullanım Amacı ve Erteleme

Amaç		1. Faktör		2. Faktör		Toplam	
	n	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss
Ödev-Proje-Eğitim	9	3.63	.59	3.71	.80	3.67	.61
Sosyal medya	159	3.3	.77	3.21	.66	3.25	.65
Haberleşme	99	3.81	.65	3.64	.63	3.72	.57

Tablo 12'ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin telefon kullanım amaçları ile akademik erteleme davranışları düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır (F: 18, p<0,05). Gruplar arasındaki farklılıklara bakıldığında, faktörlerde ve ölçek genelinde sosyal medya amacı ile kullanan öğrenciler ($\bar{x}$: 3.25) ile haberleşme amacı ile kullanan ($\bar{x}$: 3.72) öğrencilere ait olan erteleme puanlarında fark tespit edilmiştir. Eta değeri (η2) .10 oranındadır. Eta kare sınır değerleri göz önüne alındığında orta derecede etki büyüklüğünden bahsetmek mümkündür.

Tablo 12

Telefon Kullanım Amacı Gruplar Arası Farklar

		Kareler toplamı	Sd.	Kareler ortalaması	*F*	*p*
Faktör 1	Gruplar arası	16.24	2	8.12	15.34	.000
	Grup içi	139.747	264	.529		
	Toplam	155.99	266			
Faktör 2	Gruplar arası	12.07	2	6.03	13.78	.000
	Grup içi	115.643	264	.438		
	Toplam	127.71	266			
Toplam	Gruplar arası	13.96	2	6.98	18	.000
	Grup içi	102.323	264	.388		
	Toplam	116.28	266			

Öğrencilerin Yeterlik Algılarına Göre Erteleme Eğilimleri

Tablo 13'te görüldüğü üzere; üniversite öğrencilerinin yeterlik düzeyleri ile erteleme davranışları puanlarında kendini az yeterli gören öğrencilerin puanlarının düşüklüğü ($\bar{x}$: 2.55) dikkat çekmektedir. Kendini tamamen yeterli gören öğrencilerin puanının en yüksek ($\bar{x}$: 3.66) değer olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 13

Yeterlik ve Erteleme

Yeterlik		1. Faktör		2. Faktör		Toplam	
	n	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss
Az	12	2.61	.79	2.5	.64	2.55	.69
Orta	126	3.48	.74	3.31	.63	3.4	.61
Çok	90	3.55	.72	3.52	.65	3.53	.61
Tam	39	3.73	.72	3.58	.75	3.66	.68

Puan farklılıklarının hangi gruplar arasında gerçekleştiğine ilişkin bilgiler tablo 14'de gösterilmektedir. Tablo 14'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin yeterlik düzeyleri ile akademik erteleme davranışları düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır (F: 10.372, $p<0,05$). Gruplar arasındaki farklılıklara bakıldığında, faktörlerde ve ölçek genelinde yeterlik seviyesi düşük olan öğrenciler ($\bar{x}$: 2.55) ile diğer yeterlik düzeylerine sahip öğrenciler arasında erteleme puanlarında farklılık tespit edilmiştir. Etki büyüklüğü hesaplandığında eta değerinin ($\eta 2$) .10 olduğu görülmüş, böylece orta derece etki bulgulanmıştır.

Tablo 14

Yeterlik Gruplar Arası Farklar

		Kareler toplamı	Sd.	Kareler ortalaması	*F*	*p*
Faktör 1	Gruplar arası	11.8		3.93	7.177	.000
	Grup içi	144.187	263	.548		
	Toplam	155.99	266			
Faktör 2	Gruplar arası	13.25	3	4.41	10.154	.000
	Grup içi	114.460	263	.435		
	Toplam	127.71	266			
Toplam	Gruplar arası	12.3	3	4.1	10.372	.000
	Grup içi	103.981	263	.395		
	Toplam	116.28	266			

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Alana İlgi Düzeylerine Göre Erteleme Eğilimleri

Öğrencilerin öğrenim gördükleri alana yönelik ilgi düzeylerine göre erteleme davranış puanları Tablo 15'de gösterilmektedir. İlgi düzeyleri arasında en düşük erteleme puanın düşük ilgi düzeyine sahip öğrencilerin ($\bar{x}$: 2.78), en yüksek puanın ise yüksek ilgi düzeyine ($\bar{x}$: 3.59) sahip öğrencilerde olduğu görülmektedir.

Tablo 15

Alana İlgi Düzeyi ve Erteleme

İlgi Düzeyi		1. Faktör		2. Faktör		Toplam	
	N	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss
Düşük	5	3.15	.79	2.42	.40	2.78	.55
Orta	76	3.18	.81	3.05	.70	3.12	.67
Yüksek	186	3.64	.70	3.55	.62	3.59	.59

Puan farklılıklarının hangi gruplar arasında olduğuna ilişkin bilgiler Tablo 16'da gösterilmektedir. Tablo 16'ya göre araştırmaya katılan öğrencilerin alana ilgi düzeyleri ile akademik erteleme davranışları düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır (F: 18.696, p<0,05). Gruplar arasındaki farklılıklara bakıldığında faktörlerde ve ölçek genelinde ilgi düzeyi yüksek olan öğrenciler ile diğer ilgi düzeylerine sahip öğrenciler arasında erteleme puanlarında farklılık tespit edilmiştir. Etki büyüklüğü hesaplandığında eta değeri (η2) .12 oranında olduğu görülmektedir. Eta kare sınır değerleri göz önüne alındığında orta derecede etki büyüklüğünden bahsedilebilir.

Tablo 16

Alana İlgi Gruplar Arası Farklar

		Kareler toplamı	sd.	Kareler ortalaması	*F*	*P*
Faktör 1	Gruplar arası	11.945	2	5.97	10.946	.000
	Grup içi	144.046	264	.546		
	Toplam	155.99	266			
Faktör 2	Gruplar arası	17.88	2	8.94	21.488	.000
	Grup içi	109.837	264	.416		
	Toplam	127.71	266			
Toplam	Gruplar arası	14.427	2	7.21	18.696	.000
	Grup içi	101.856	264	.386		
	Toplam	116.28	266			

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada kullanılan ölçekten alınan puanların ortalamaları, araştırmaya katılan öğrencilerin erteleme eğilimlerinin ortadan yükseğe doğru derecelendirilebilecek bir düzeyde olduğunu göstermektedir. Üniversite öğrencileri ile yürütülen mevcut çalışmada; katılımcıların erteleme davranışlarını diğer birçok özellikle birlikte değerlendirmek amaçlanmıştır. Burada; cinsiyet, fakülte, öğrenim görülen alan(bölüm), sınıf düzeyi, telefon kullanımı, alanda yeterlik, alana ilgi gibi özellikler erteleme davranışı ile ilişkileri nedeniyle kapsama alınmıştır.

Mevcut çalışmanın bulguları, kadın öğrencilerin erteleme davranışını daha çok gerçekleştirdiklerini göstermektedir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla erteleme eğiliminde olduğuna dair benzer bir çalışma (Washington, 2004) mevcuttur. İncelenen çalışmalarda katılımcı özelinde farklı

bulguların ortaya çıkabildiği anlaşılmaktadır. Araştırmanın, çalışma alışkanlığı faktöründe çıkan anlamlı fark; katılımcı olan kadın öğrencilerin düzenli çalışma alışkanlıklarının daha az olmasıyla, akademik faaliyetleri erkek öğrencilerden daha fazla erteleddiklerini düşündürmektedir**.** Öğrencilerle yapılan akademik ertelemeyle ilgili önceki çalışmalardan; cinsiyet ve erteleme davranışını inceleyen bazı çalışmalar erkeklerin ertelemeye daha yatkın olduğu bulgulamıştır (Aktaş, 2021; Balkıs ve diğerleri, 2006; Gök ve Tufan, 2009; Doğan ve diğerleri, 2017). Diğer taraftan cinsiyetin erteleme davranışı ile direk ilişkili bir değişken olmadığını bulgulayan çalışmalar da mevcuttur (Dikmen, 2021; Effert ve Ferrari, 1989. Ertelemeyle ilgili olabilecek özelliklere ilişkin cinsiyete bağlı bir algı farklılığı da söz konusu olabilir. Buna benzer şekilde Akbay ve Gizir (2011), erkek öğrencilerin akademik erteleme davranışını yordayan en güçlü değişkenin akademik özyeterlik inancı olduğunu, erkeklerin özyeterlikle ilgili ölçeklere nispeten daha iyimser işaretlemeler yaptıklarını ve bu durumun erteleme gibi durumlarda da söz konusu olabileceğini bildirmiştir.

Bu çalışmanın diğer bir bulgusu olarak; öğrencilerin erteleme eğilimlerinin öğrenim gördükleri fakülteye göre değiştiği görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrenciler; Diş Hekimliği, Spor Bilimleri Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Devlet Konservatuvarı olmak üzere beş farklı birimdedir. Burada Diş Hekimliği öğrencilerinin erteleme eğilimlerinin diğer tüm birimlerden daha düşük olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle; çalışmanın yapıldığı Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde en düşük erteleme eğilimi gösteren birim Diş Hekimliği Fakültesi'dir. Birimin, uygulama ağırlıklı bir fakülte olması nedeniyle düzenli çalışma disiplinini nispeten daha çok gerektirdiği düşünülebilir. Ancak aynı çalışmanın bulguları incelendiğinde; yine uygulama ağırlıklı olan Devlet Konservatuvarı puanlarında buna yakın düşük düzeyler gözlenmemektedir. Dikmen (2021), sağlıkla ilgili eğitim kurumlarının diğer bölümler kadar erteleme eğilimi göstermediğini bulgulamıştır. Sağlık alanıyla ilgili literatürle uyumlu bulgu elde edilmesinin yanı sıra Konservatuvar öğrencilerinin erteleme eğiliminde olması beklenen bir sonuç değildir. Çünkü, uygulamalı bir disiplin olarak sanat eğitimi düzenli çalışma alışkanlığı gerektirir (Şeker ve Saygı, 2013). Bu durumda diş hekimliği mesleğinin, sanata göre daha hayati bir alan olması ve buna ilişkin öğrenci farkındalığı ve algısı açıklayıcı olabilir.

Bu çalışma ile; öğrencilerin bulundukları sınıf düzeylerine göre değişen oranlarda erteleme davranışı gösterdiği, ancak bu farkın anlamlı olmadığı anlaşılmaktadır. Ortalama değere göre ise; lisansın ilk üç düzeyinde erteleme davranışının giderek arttığı, dördüncü sınıf öğrencilerinde ise bu eğilimin azaldığı görülmektedir. Mesleğe geçiş sürecinin yaklaşmasıyla erteleme eğiliminin azalmasına dair benzer bir bulguya Gök ve Tufan (2009)'ın çalışmasında da rastlanmaktadır. Sınıf düzeyi ile erteleme davranışı arasında anlamlı farkın saptandığı çalışmalar (Cao, 2012; Doğan ve diğerleri, 2017) ile de erteleme davranışının sınıf düzeyi yükseldikçe arttığı anlaşılmaktadır. Cao (2012) öğrencilerin mezuniyete yaklaştıkça kariyer odaklı planlar yapmaya çalıştıklarını bildirmiştir. Bu durum; mesleğe yaklaşılan bu süreçte, hedefle ilgili beklentiler ile açıklanabilir.

Çalışmada; üniversite öğrencileri ile yapılan bu araştırmada, günlük telefon kullanım kullanma sürelerine göre erteleme davranışlarının farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Öğrencilerin telefon kullanım sürelerinin erteleme düzeyleriyle aynı yönde olmadığını göstermektedir. Bu bulgu telefonun bir kaçınma davranışı aracı olarak kullanılmadığını düşündürmektedir. Bu duruma geniş bir bakış için telefonu kullanma amaçları da oldukça önemli görülmektedir. Öğrenciler sosyal medya amaçlı kullandıkları telefonu, iletişim kurmak veya ödev/araştırma yapmak gibi görevler için de kullanmaktadır. Burada, akademik erteleme ile sorunlu cep telefonu kullanımı arasındaki ilişkilerinin yönü ve nedenini çalışan çalışmalar önemli görülmektedir. Aracı değişkenlerin

incelendiği çalışmalar cep telefonu kullanmak ve görevleri tamamlama arasındaki ilişkileri açıklayabilmektedir. Örneğin; akıllı telefon kullanımı ile akademik ertelemenin ilişkisini özyeterlik aracı rolü ile araştırarak pozitif korelasyon bulgulayan Li ve diğerlerinin (2020) belirttiği gibi; bireyler, bir alana ya da göreve dair yeterli oldukları inancını taşıyorlarsa erteleme eğilimi göstermeden görevi tamamlayabilmektedir. Bu tür bireylerin telefon kullanım sıklığı da görevlerine engel olabilecek düzeyde görünmemektedir. Bu durumda literatür, erteleme davranışı araştırmacılarına özyeterlik değişkeni ile ilgilenmeyi gerekli kılmaktadır. Öğrencilerin erteleme düzeyleri incelenen mevcut çalışmada da erteleme davranışının özyeterlik ve alana ilgi değişkenlerine göre farklılık gösterdiğini bulgulanmıştır. İlişkisel bir bulgu olmamakla birlikte, özyeterlik algısının düşük olduğu öğrencilerde erteleme eğiliminin de düşük seyrettiği görülmektedir. Özyeterlik algı düzeyi nispeten yüksek olan öğrencilerin ortalama puanlarından; erteleme eğilimi gösterdikleri anlaşılmaktadır. Genel olarak literatürde (Klassen ve diğerleri, 2008; Wu ve Fan, 2017) özyeterlik ve erteleme davranışı arasında negatif bir korelasyon mevcuttur. Özyeterliği yüksek öğrencilerin uzun süre çalışmaya dayanıklı olmalarına (Akçay ve diğerleri, 2021) ve bunun, yeterli hisseden öğrencileri çalışma alışkanlıkları bakımından olumlu etkileyebilecek bir durum olmasına karşın aksi haller de görülebilmektedir. Mevcut çalışma bulgusu ile; öğrenim gördüğü alanda yeterli olmadığını düşünen öğrencilerin, muhtemelen bu durumu bertaraf etmek amacıyla düzenli ve zamanında çalışma eğilimi gösterdiği, diğer taraftan kendini alanında yeterli hisseden öğrencilerin ise akademik görevlerini erteleme eğiliminde olduğu düşünülebilir. Davranışçı kuram; erteleme eğilimini temel olarak güdü olgusu ile açıklamaktadır. Buna göre; göreve ilgi duymak ya da görev bitiminde elde edilecek olan bir kazanım/kazanç, başarı duygusu gibi güdüleyici güçler olmadığı sürece öğrenci görevlerini erteleme eğiliminde olabilir. Diğer bir ifade ile, birey; ertelediği görev yerine ilgi duyduğu, kendine güvendiği bir alandaki görevleri yapmayı seçebilmektedir (Briody, 1980). Bu durumda erteleme davranışı bir tür acıyı azaltma ya da bir süre için iyi bir ruh hali içinde olmayı sağlama etkinliği olarak görülebilmektedir (Sirois ve Pychyl, 2013). Araştırmanın yapıldığı üniversitenin öğrencileri, öğrenim gördükleri alana orta düzeyin üzerinde ilgi duymaktadırlar. Ancak erteleme puanları yüksek öğrenciler yine alana ilgi duyan öğrencilerdir. Güdülenmeyi sağlayabilecek olma özelliği olan ilgi duyma durumunun, katılımcı öğrencilerde çalışma motivasyonuna dönüşmediği düşünülebilir.

Sonuç olarak; bu çalışmanın bulgularıyla, kadınların erkeklerden daha çok erteleme eğiliminde oldukları, sağlık bilimleriyle ilgili olan Diş Hekimliği Fakültesi öğrencilerinin nispeten düşük erteleme eğilimi gösterirken sanatla ilgili olan Konservatuvar öğrencilerinin daha yüksek erteleme puanına sahip oldukları görülmüştür. Sınıf düzeyine ilişkin farklar anlamlı değildir. Öğrenim gördükleri alana yüksek düzeyde ilgi ve yeterlik algısına sahip öğrenciler aynı zamanda erteleme eğilimi göstermektedirler. Öğrencilerin erteleme puanları ile telefon kullanımları arasındaki anlamlı fark incelendiğinde, bu çalışma için telefon kullanımının erteleme yönünde sorunlu bir davranış olmadığını düşündürmektedir.

Mevcut çalışma ve taranan önceki çalışmalar bir bütün olarak ele alındığında, öğrencilerin akademik yaşamında erteleme davranışını farklı biçim ve düzeylerde yaşayabildiği görülmektedir. Davranışsal bir bozukluk olarak nitelendirilen (Ferrari, 1991; akt. Gürültü, 2016) erteleme davranışı, genel olarak tercih edilmeyen bir eğilimdir. Öyle ki erteleyenlerin %95'inden fazlası bunu azaltmak istemektedir (O'Brien, 2002). Çünkü bu davranışın, "ciddi akademik başarısızlıklara ve ilişkiler içinde önemli problemlere" (Sweitzer, 1999), strese (Tice ve Baumeister, 1997) ve kaygıya (Aydoğan, 2008; Ekşi ve Dilmaç, 2010) neden olduğu bildirilmiştir. Bu bulgulardan farklı biçimde, bazen kısa vadeli de olsa (Tice ve Baumeister, 1997) ertelemenin, çalışma motivasyonunu sağlayabileceği

yönünde olumlu sonuçlarının da olabileceği (Chu ve Choi, 2005; König ve Kleninmann, 2004; Sigall ve diğerleri, 2000) belirtilmektedir. Çalışmanın yapıldığı üniversitenin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin erteleme davranışlarının hangi parametrelere göre farklılık gösterdiği konusu, mevcut ve ilerideki araştırmalar için işlevsel olabilecek fikirler verebilir. Sahanın, araştırmacıların görev yaptığı kurum olması, nispeten ulaşılabilir bir araştırma alanı imkânı vermiştir. Bu avantajın aynı sıra çalışmada gönüllü katılımcıların sayısı ve bölgesellik unsuru, bulguların genellenebilirliği konusunda kısıt getirmiştir. Literatürle uyumlu olmayan bazı bulgular nedeniyle nedensel yeni çalışmalar planlanmakta ve önerilmektedir. Yeni çalışmalarda farklı değişkenler eklenerek nedensel ve boylamsal araştırmalar yürütülebilir.

Erteleme davranışının öğrencilerce nasıl kullanıldığı, etkinliklerin planlanmasında önemli görülmektedir. Çalışmada değinildiği gibi, parametreleri çağa uygun olarak tekrar ele alarak düşünmek gerekebilir. Çalışmalar tekrarlı biçimde yapılmasıyla geliştirme ya da müdahale programları uygulamaya konulabilir.

Etik Kurul Onayı: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve beşeri bilimler araştırmaları etik kurulu 17.06.2022 tarihli 09 oturum 09.08 karar sayılı izni.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Araştırmanın tasarlanması giriş, yöntem, bulgular, tartışma ve sonuç kısımları 1. (%40) ve 2. (%30) yazar tarafından sağlanmıştır. 3. (%15) ve 4. (%15) yazar verilerin toplanması ve istatistiki bilgilerin açıklanmasında katkı sağlamışlardır.

Çatışma Beyanı: Yazarlar potansiyel bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

References

Akbaş Coşar, H., & Gedik, H. (2021). Öğretmen adaylarının sosyal medya bağımlılığı ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi [Examination the relationship between teacher candidates' social media addiction and academic performance] *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, *4*(1), 32-65. https://doi.org/10.48174/buaad.932899

Akbay, S., & Gizir, C. (2011). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: akademik güdüleme, akademik özyeterlik ve akademik yükleme sitillerinin rolü [Academic procrastination behavior in university students by gender: the role of academic motivation, academic self-efficacy and academic attribution styles]. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *6*(1), 60-78.

Akçay, Ş. Ö., Şen, Ü. S., & Şen, Y. (2021). Self-efficacy beliefs of vocational music education students on instrument performance, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, *6*(15), 1571-1609. http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.368

Aktaş, H. (2021). İlahiyat fakültesi öğrencilerinin gelecek zaman algısı ile akademik erteleme davranışı arasındaki ilişki: Gümüşhane Üniversitesi örneği. [The relationship between perception of future time and academic procrastination behavior of theology faculty students: an example of university of Gumushane]. *Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, *2*(20) 271-299.

Aydoğan, D. (2008). *Akademik erteleme davranışının benlik saygısı, durumluluk kaygı ve öz yeterliliği ile açıklanabilirliği [Explanation of academic procrastination behavior with self-esteem, state anxiety and self-efficacy].* [Unpublished master thesis]. Gazi University.

Balkıs, M. Buluş, M., Duru, E., & Duru, S. (2006). Üniversite öğrencilerinde akademik erteleme eğiliminin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. [An investigation of the academic procrastination among university students in related to various variables]. *Ege Eğitim Dergisi*, *2*(7), 57–73.

Balkıs, M. (2007). Öğretmen adaylarının davranışlarındaki erteleme eğiliminin, karar verme stilleri ile ilişkisi [The relationship between the procrastination tendency of teacher candidates' behaviors and their decision-making styles]. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *21*(1), 67-83.

Balkıs, M., & Duru, E. (2010). Akademik erteleme eğilimi, akademik başarı ilişkisinde genel ve performans benlik saygısının rolü. [The role of general and performance self esteem in relation academic procrastination and academic achievement]. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 159-170.

Briody, R. (1980). *An exploratory study of procrastination*. [Unpublished doctoral dissertation]. Brandeis University.

Cao, L. (2012). Differences in procrastination and motivation between undergraduate and graduate students. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*. *12*(2), 39-64. https://doi.org/10.14434/josotl.v12i2.2018

Chu, A. H. C., & Choi, J. N. (2005). Rethinking procrastination: Positive effects of "Active" procrastination behavior on attitudes and performance. *Journal of Social Psychology*, *145*(3), 245-264.

Çakıcı, D. Ç. (2003). *Lise ve üniversite öğrencilerinde genel erteleme ve akademik erteleme davranışlarının incelenmesi. [Investigation of general procrastination and academic procrastination behaviors in high school and university students].* [Unpublished master thesis]. Ankara University.

Dikmen, M. (2021). Üniversite öğrencilerinin gelecek beklentileri ile akademik erteleme eğilimleri üzerine bir araştırma. [A research on university students' future expectations and academic procrastination]. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *31*(2), 731-743. https://doi.org/10.18069/firatsbed.869090

Doğan, T., Kürüm, A., & Kazak, M. (2017). Kişilik özelliklerinin erteleme davranışını yordayıcılığı [Predictability of personality traits on the procrastination behaviour]. *Başkent University Journal Of Education*, *1*(1), 1-8.

Effert, B. R., & Ferrari, J. R. (1989). Decisional procrastination: examining personality correlates. *Journal of Social Behavior and Personality*, *4*(1), 151-161.

Ekşi, H., & Dilmaç, B. (2010). Üniversite öğrencilerinin genel erteleme, karar vermeyi erteleme ve akademik erteleme düzeylerinin sürekli kaygı açısından incelenmesi [An examination of general procrastination, decisional procrastination, and academic procrastination with respect to trait-anxiety among a group of college students]. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *23*(2), 433-450.

Ellis, A., & Knaus, W. J. (1977). *Overcoming procrastination*. Signet Books.

Ferrari, J. R., & Tice, D. M. (2000). Procrastination as a self-handicap for men and women: A task-avoidance strategy in a laboratory setting. *Journal of Research in Personality*, *34*(1), 73-83.

Gök, M., & Tufan, E. (2009, September, 23-25). Müzik öğretmeni adaylarının genel ve akademik erteleme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi [Examination of general and

academic procrastination tendencies of music teacher candidates in terms of various variables]. [Conference presentation]. Samsun, Türkiye.

Gülebağlan, C. (2003). *Öğretmenlerin İşleri Son Ana Erteleme Eğilimlerinin Mesleki Yeterlilik Algıları, Mesleki Deneyimleri ve Branşları Bakımından Karşılaştırılmasına Yönelik Bir Araştırma [A Study on the Comparison of Teachers' Tendency to Postpone Jobs to the Last Moment in terms of Professional Competence Perceptions, Professional Experiences and Branches].* [Unpublished master thesis]. Ankara University.

Gürültü E. (2016). *Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi [Examining the relationship between high school students' social media addictions and academic procrastination behaviors].* [Unpublished master thesis]. Marmara University.

Kandemir, M. (2016). Akademik erteleme davranışını açıklayıcı bir model [An explanatory model of academic procrastination behavior]. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, *4*(3), 51-72.

Klassen, R., M., Chong, W., H., Huan, V., S., Wong, I., Kates, A., & Hannok, W. (2008). Motivation beliefs of secondary school teachers in Canada and Singapore: A Mixed Methods Study. *Teaching and Teacher Education*, *24*, 1919-1934. https://doi.org/10.1016/j.tate.2008.01.005

Knaus, W. J. (1998). *Do it now! Break the procrastination habit.* New York: John Wiley & Sons, Inc.

Fraenkel, J.R. & Wallen, N.E. (2006). *How to design and evaluate research in education.* McGaw-Hill International Edition.

König, C. J., & Kleninmann, M. (2004). Business before pleasure: No strategy for procrastinators?, *Personality and Individual Differences*, *37*, 1045-1057. https://doi.org/10.1016/j.paid.2003.11.013

Lamba, G. (1999). Effect of gender-role and self-efficancy on academic procrastination in college students. [Unpublished master thesis]. Truman State University.

Li, L., Gao, H., & Xu, Y. (2020). The mediating and buffering effect of academic self-efficacy on the relationship between smartphone addiction and academic procrastination. *Computers & Education*, *159*, 104101. https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.104001

Milgram, N., & Tenne, R. (2000). Personality correlates of decisional and task avoidant procrastination, *European Journal of Personality,14*(2), 141-156.

O'Brien, W. K. (2002). *Applying the transtheoretical model to academic procrastination.* [Unpublished doctoral dissertation]. Houston University.

Pew Araştırma Merkezi (2015). App vs. web for surveys of smartphone users. https://www.pewresearch.org/methods/2015/04/01/app-vs-web-for-surveys-of-smartphone-users/

Potts, T. J. (1987). *Predicting procrastination on academic tasks withself-report personality measures.* [Unpublished doctoral dissertation]. Hofstra University.

Şeker, S. S., & Saygı, C. (2013). Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü resim-iş eğitimi ve müzik eğitimi anabilim dallarında okumakta olan öğretmen adaylarının akademik erteleme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi [Investigation of academic procrastination tendencies of pre-service teachers studying in the departments of fine arts education at the faculty of education in terms of various variables.]. *Electronic Turkish Studies*, *8*(12), 1219-1227. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6040

Sigall, H., Kruglanski, A., & Fyock, J. (2000). Wishful thinking and procrastination. *Journal of Social Behavior and Personality*, *15*(5), 283–296.

Sirois, F. M., & Pychyl, T. (2013). Procrastination and the priority of short-term mood regulation: consequences for future self. *Social and Personality Psychology Compass*, *7*(2). 115 – 127. https://doi.org/10.1111/spc3.12011

Solomon LJ, & Rothblum ED (1984). Academic procrastination: frequency and cognitive behavioral correlates, *J. Couns. Psychol*, *31*(4), 504-510.

Specter, M. H., & Ferrari J. R. (2000). Time orienttations of procrastinators: focusing on the past, presen tor future?, *Journal of Behavior and Personality, 15* (5), 197-202.

Steel, P., & Ferrari J.R. (2013). Sex, education and procrastination: An epidemiological study of procrastinator's characteristics from a global sample**,** *European Journal of Personality***,** *27*(1), 51-58**.** https://doi.org/10.1002/per.1851

Sweitzer, N.G. (1999). *Fiddle-dee-dee, i'll think about it tomorrow: overcoming academic procrastination in higher education*. [Unpublished master thesis]. Biola University.

Tice, D. M., & Baumeister, R. F. (1997). A longitudinal study of procrastination, performance, stress, and health: The cost and benefits of dawdling. *Psychological Science*, *8*(6), 454-458.

TÜİK (2022). *Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması [Household ICT usage survey]*. https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587.

Uzun Özer, B. (2010). *Ertelemenin Yol Analizi Modeli ile İncelenmesi: Bilişsel, Duygusal ve Davranışsal Bileşenlerin Sınanması, [Examining Procrastination with the Path Analysis Model: Testing Cognitive, Emotional and Behavioral Components,]*. [Unpublished doctoral dissertation]. Bayburt University.

Washington, J. A. (2004). *The Relationship Between Procrastination and Depression Among Graduate and Professional Students Across Academic Programs: Implications for Counselling.* [Unpublished doctoral dissertation]. Texas Southern University.

Wu, F., & Fan, W. (2017). Academic procrastination in linking motivation and achievement-related behaviours: a perspective of expectancy-value theory. *Educational Psychology*, *37*(6), 695-711. https://doi.org/10.1080/01443410.2016.1202901